

Torv tar opp fosfor fra vann

Skaarer, N. 1976. Ulike torvtypers evne til å binde fosfor. PRA-prosjekt 3.5 — Infiltrasjon av avløpsvann og slam. Botanisk institutt, Norges landbruks-høgskole, 1432 Ås-NLH. 16 s.

I forbindelse med rensing av avløpsvann er det viktig å kunne binde fosfor. Både for behandling av kloakk fra enkelthus og ved større anlegg er man ute etter å finne metoder for fjerning av fosfor. Torv er et materiale som er lett-tilgjengelig og enkelt å håndtere, og er derfor interessant å undersøke i denne sammenheng.

I laboratorieskala ble torv av næringsfattig og næringsrik type tilsatt vann med forskjellige konsentrasjoner av fosfor. Det ble også forsøkt med tilsetning av leire. Etter at torven med det tilsatte fosforvannet hadde stått en viss tid, ble det som var igjen av fosfor i vannet målt.

Det viste seg at når det var lave fos-

forkonsentrasjoner i vannet (tilsvarende boligkloakk), ble lite fosfor bundet i de næringsfattige torvtypene. De næringsrike torvtypene tok opp brukbare mengder fosfor, opptil ca. 0,8 mg fosfor pr. gram tørr torv.

Når det var svært høye fosforkonsentrasjoner i vannet (opp mot 7000 mg fosfor pr. liter), ble ca. $\frac{9}{10}$ av fosforet tatt opp av torv, uansett torvtype.

Opptaket av fosfor i torv foregår ved svake bindinger, slik at fosforet lett kan vaskes ut hvis det tilsettes vann med lavere konsentrasjoner.

Leire så ikke ut til å virke inn på mengden av bundet fosfor.

Torv kan være aktuell som filter i renseanlegg til fjerning av fosfor. Det er imidlertid ikke kjent hvordan bl.a. bindingen vil bli ved sammenhengende gjennomstrømming av kloakkvann eller ved bruk av trykk i et torvfilter.

LOT-melding.

Jordarbeiding

Småskrift fra LOT.

Landbruksdepartementets opplysnings-tjeneste har gitt ut et småskrift om jordarbeiding. I skriftet blir det understreket at jordarbeiding er en viktig del av åkerbruket og at det er mye å vinne med å arbeide jorda godt før vi sår. Forfatteren, førsteamanuensis Arnor Njøs ved Institutt for jordkultur ved Norges landbrukshøgskole, kommer også inn på bl.a. jordarbeiding og klima, grøfting, erosjon, tekniske krav til jordarbeiding, jordstruktur, jordarbeiding til korn og andre vekster og valg av redskaper til jordarbeiding.

Småskriftet er gratis og kan fås ved henvendelse til jordstyrekontorene eller direkte til Landbruksdepartementets Opplysningstjeneste, Ås.

Vi vil anbefale dette småskrift til studium for alle praktikere i jordbruket nå foran årets våronn. Den gamle regel «som du sår skal du høste» gjelder til fulle i vårt jordbruk. Optimale veksebetingelser med hensyn til jordstruktur gir plantene muligheter til å utnytte også de andre vekstfaktorer maksimalt.

Lykke til med våronna!

Red.